

Enric Balaguer

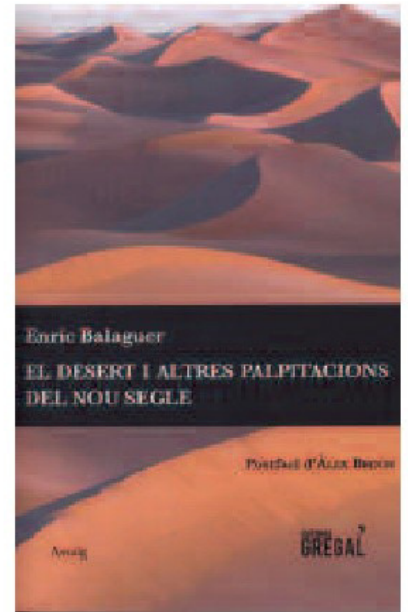
o l'anàlisi i descripció del present

Enric Balaguer, catedràtic de literatura catalana contemporània a la Universitat d'Alacant, té ja una àmplia producció de recerca i treball en el camp que li és propi. Sobresurt el seu interès pel realisme històric centrat en una antologia com *Dinou poetes dels seixanta* (PAM, 1987), o sobre una personalitat poètica com Palau i Fabre recollida a *Poesia, alquímia i follia. Una aproximació a l'obra poètica de Josep Palau i Fabre* (PAM, 1995), o la influència de la filosofia oriental sobre autors i literatura catalana a *Ressonàncies orientals (Budisme, taoisme i literatura)* (Tres i Quatre, 1999), o l'obra diversa de Joan Fuster a *Els colors de les paraules. Notes sobre Joan Fuster i la pintura* (PUV, 2007).

Però aquesta tasca crítica sobre literatura contemporània té un complement i un abast molt especials en una recerca i reflexió assagística l'objecte principal de la qual és l'anàlisi i descripció de la societat contemporània. El Balaguer crític es transforma en l'assagista, preocupat com està per indagar el com i el perquè, els motius i les raons d'uns canvis de valors i formes de la societat contemporània. Uns canvis que s'han conceptualitzat com el pas de la societat moderna a la postmoderna, que es tradueix com una pèrdua d'alguns dels valors —com ara progrés, totalitat, futur— que han orientat les societats occidentals en els dos darrers segles, des de la Il·lustració fins avui.

En aquest camp, Enric Balaguer ja ha construït una amplíssima obra assagística que, pel seu volum, continuïtat i intencionalitat esdevé única i solitària en la literatura o en l'assagística catalana. Cinc títols ho acrediten: *Paper reciclat* (1995), *Contra la modernitat i altres quimeres. Nou assaigs sobre el segle xx* (2002), *La totalitat impossible* (2006), *La vulgaritat i altres tribulacions dels nostres dies (6 aproximacions al present)* (2010) i *Constel·lacions postmodernes* (2015), als quals cal afegir el que acaba de publicar: *El desert i altres palpitations del nou segle* (Gregal, 2016), i que sumen, entre tots, més de seixanta assaigs que reflexionen sobre la societat d'avui. Els títols dels llibres són prou explícits d'una doble preocupació, conceptual (modernitat, postmodernitat, totalitat) i temporal (segle xx, present, nou segle), que acrediten els seus centres d'interès i reflexió.

El desert i altres palpitations del nou segle és una peça més d'aquesta indagació de present que, novament, queda reflectida, com hem dit, en el "nou segle" del títol, mentre que "el desert" és vist i presentat com un espai

metafísic i espiritual en què la solitud de l'espai situa la persona humana davant d'ella mateixa, una mirada interior, una actitud per afrontar la mirada exterior que ens porta a la societat. I en aquesta societat, el paper de les llengües minoritàries, dels llenguatges expressius, de les humanitats, de les identitats múltiples, del descrèdit de la literatura, de l'opressió i el poder vigilant, de la força de la globalització, de la falsedat del simulacre i l'aparença, de la pèrdua dels sentiments, de la voluntat de present, del ressentiment de les classes socials, de la tragèdia de les tragèdies, dels enigmes i misteris de la vida, de la casa com a taller de l'escriptor, de la ciutat i els no-llocs geogràfics, dels excessos de la utopia, de la banalització de la cultura, de la societat de l'espectacle, de la destrucció de l'aura interior i mítica, de la violència i la voluntat de poder o de la invisibilitat humana, es mostren i es manifesten com a temes de la seua anàlisi en els setze assaigs del llibre.

La seua lectura donarà al lector les dues preguntes que queden pendents: 1) Com els argumenta? i 2) A quines conclusions arriba? Sens dubte, tota una experiència de lectura.

Acte de presentació a la Sala Pere Casaldàliga de la llibreria Claret de Barcelona. L'autor entre l'editor Rafel Albertí i el presentador Àlex Broch.